

ME

PUHUMME

TEOIN

**ME PUHUMME TEOIN -KAMPANJAN
JA KUNTALIITON YHTEISWEBINAARI
22.1.2026**

TOIMIRASISMIAVASTAAN.FI

AGENDA

- **Avaussanat**

Anna-Kaisa Ikonen, kunta- ja alueministeri

- **Hyvät käytännöt rasisminvastaisessa työssä – tuloksia kuutoskaupunkien haastatteluista**

Fanni Tainio, Kuntaliitto

- **Paneelikeskustelu: Millaista on kunnissa tehtävä rasisminvastainen työ käytännössä?**

Tuija Mustajärvi, Helsingin kaupunki

Kristiina Soots, Järvenpään kaupunki

Elina Neuvonen, Kuopion kaupunki

Paneelin juontaa Federico Ferrara, Vantaan kaupunki

- **Voimaa ECCAR-verkostosta: rasisminvastaisen työn vahvistaminen ja vertaistuki kaupungeille**

Linda Hyökki, ECCAR, European Coalition of Cities against Racism

- **Päätössanat**

Maria Salenius, Kuntaliitto

*Tilaisuuden järjestävät Kuntaliitto, valtioneuvoston kanslia ja valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy, joka toimii Me puhumme teoin -kampanjan koordinaattorina.
Tilaisuuden tallenne ja materiaalit toimitetaan kaikille ilmoittautuneille sähköpostilla.*

AVAUSSANAT

ANNA-KAISA IKONEN, KUNTA- JA ALUEMINISTERI

HYVÄT KÄYTÄNNÖT RASISMINVASTAISESSA TYÖSSÄ – TULOKSIA KUUTOSKAUPUNKIEN HAASTATTELUISTA

FANNI TAINIO, KUNTALIITTO

Hyvät käytännöt rasisminvastaisessa työssä – tuloksia kuutoskaupunkien haastatteluista

Kuutoskaupunkien verkostohanke yhdenvertaisuuden edistämiseksi
tammikuu 2025 – heinäkuu 2026

Fanni Tainio

Verkostoasiantuntija, Kuntaliitto

Apurahatutkija

Esityksen sisältö:

Kuutoskaupunkien verkostohanke yhdenvertaisuuden edistämiseksi

- Hankkeen lyhyt esittely

Hyvät käytännöt rasisminvastaisessa työssä –haastattelut ja koonti

- Tausta
- Toteutus
- Tulokset

Kuutoskaupunkien verkostohanke yhdenvertaisuuden edistämiseksi

- Hankeaika tammikuu 2025 – heinäkuu 2026
- Rahoittajana valtioneuvoston kanslia
- Toteutuksesta vastaa Kuntaliitto
- Yhteistyö kuutoskaupunkien kanssa: Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu
- Keskeisenä tavoitteena kehittää kuutoskaupunkien osaamista ja verkostoitumista yhdenvertaisuusasioissa sekä levittää verkostoyhteistyössä tunnistettuja oppeja laajemmalle kuntakentälle
- Työskentelyn keskiössä rasisminvastainen työ
- *Hyvät käytännöt rasisminvastaisessa työssä* –koonti osa hankkeen isoja teemoja

www.kuntaliitto.fi

Hankkeeseen voi tutustua Kuntaliiton nettisivuilla: [Etusivu | Kuntaliitto.fi](#)

Hankkeeseen liittyen löytyy muun muassa:

- Kuntapäättäjille suunnattu tietopaketti rasismista
- Hyvät käytännöt rasisminvastaisessa työssä –koonti
- Tulossa myös somekampanja rasisminvastaiselle viikolle

www.kuntaliitto.fi

Hyvät käytännöt rasisminvastaisessa työssä –haastattelut ja koonti

Käytännön työn näkyväksi tekeminen

- Minkälaista rasisminvastaista työtä kuutoskaupunkien eri toimialoilla, palveluissa ja hallinnonaloilla tehdään?
- Halusimme koota konkreettisia esimerkkejä yhteen

Kehittämistarpeiden tunnistaminen

- Miten työtä tulisi tulevaisuudessa kehittää?

Tiedon jakaminen muille kunnille

- Halusimme jakaa hyviä käytäntöjä muille
- Koonti koettiin tärkeäksi, koska vastaavaa ei ole aikaisemmin tehty

Toteutus:

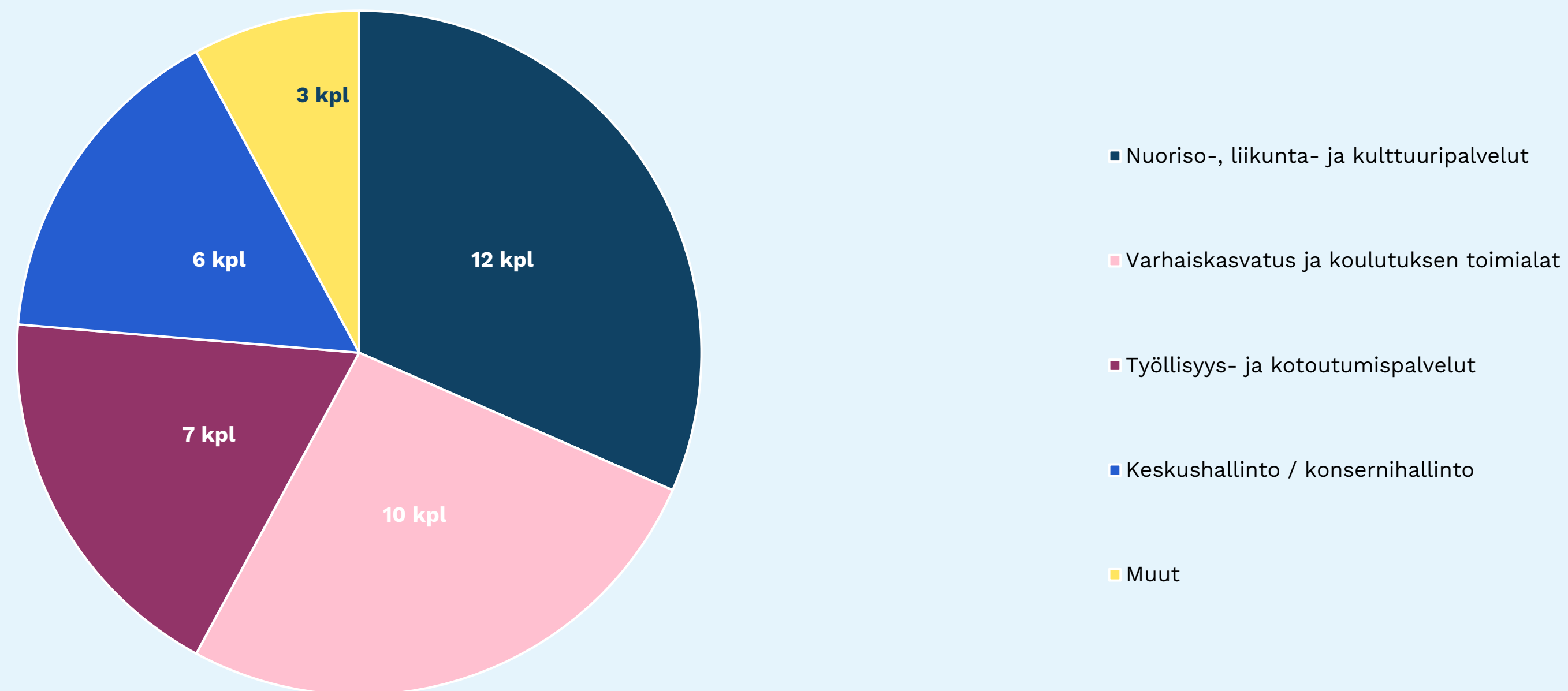
Onneksi on!
KUNNAT!

- **Haastattelulomake auki Webropol-sivustolla lokakuun 2025 ajan**
- **Vastaajat hankkeen kaupunkien edustajien valitsemia – henkilöitä, joilla tietämystä oman kaupungin rasisminvastaisesta työstä**
- **Vastaajia eri toimialoilta, palveluista ja hallinnonaloilta**
- **Vastaajat erilaisissa työtehtävissä: suunnittelija, asiantuntija, päällikkö ja koordinaattori**
- **38 haastatteluvastausta**

**KUNTA
LIITTO**

Haastattelujen vastaajaryhmästä:

Jakauma vastaajien toimialoista, palveluista ja hallinnonaloista

Haastattelukysymykset

1. Taustatiedot: työtehtäväsi - toimialasi, palvelusi tai hallinnonalasi - kaupunki, jossa työskentelet
2. Koetko, että olet saanut toimialallasi, palvelussasi tai hallinnonalallasi tarpeeksi tietoa siitä, mitä rasismi on tai miten se yleensä ilmenee?
3. Onko toimialallasi, palvelussasi tai hallinnonalallasi järjestetty henkilöstölle koulutuksia antirasismiin liittyen?
4. Onko toimialallasi, palvelussasi tai hallinnonalallasi käytössä toimintaohjeita tai - malleja rasistiseen, muuhun syrjivään tai epäasialliseen käytökseen puuttumiseen? Kuvaile malleja ja käytäntöjä:
5. Minkälaisilla konkreettisilla teoilla tai toimilla toimialallasi, palvelussasi tai hallinnonalallasi edistetään rasismin ja syrjinnän vastaisuutta? Kerro mahdollisimman käytännönläheisesti.
6. Miten rasismin ja syrjinnän vastaista työtä voitaisiin mielestäsi kehittää toimialallasi, palvelussasi tai hallinnonalallasi?
7. Haluatko tuoda esiin jotain sellaista, mitä kysymyksissä ei käsitelty? Sana on vapaa.

Kirjallinen koonti valmistui joulukuussa 2025

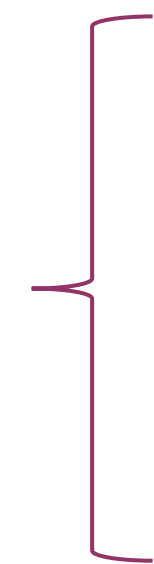
Sisältö:

Haastattelujen kohderyhmä ja vastaajien taustatiedot.....	7
Vastaajien kokema tiedonsaanti rasismista ja sen ilmenemisestä	8
Henkilöstölle suunnatut antirasismikoulutukset.....	9
Toimintaohjeet ja -mallit rasismiin sekä muuhun syrjintään liittyen.....	12
Konkreettiset toimet rasismin ja muun syrjinnän ehkäisyssä.....	13
Rasismin- ja syrjinnänvastaisen työn kehittäminen.....	17
Lähteet.....	21
Liite 1: Verkkolomakehaastattelun kysymykset.....	22

Jaottelu koonnissa

Tämän päivän esitys keskittyy pääasiassa kaupunkiorganisaation ja työyhteisöjen yleisiin käytäntöihin sekä keskeisiin kehittämiskohteisiin

Yleiset kaupunkiorganisaation käytännöt sekä kehittämiskohteet

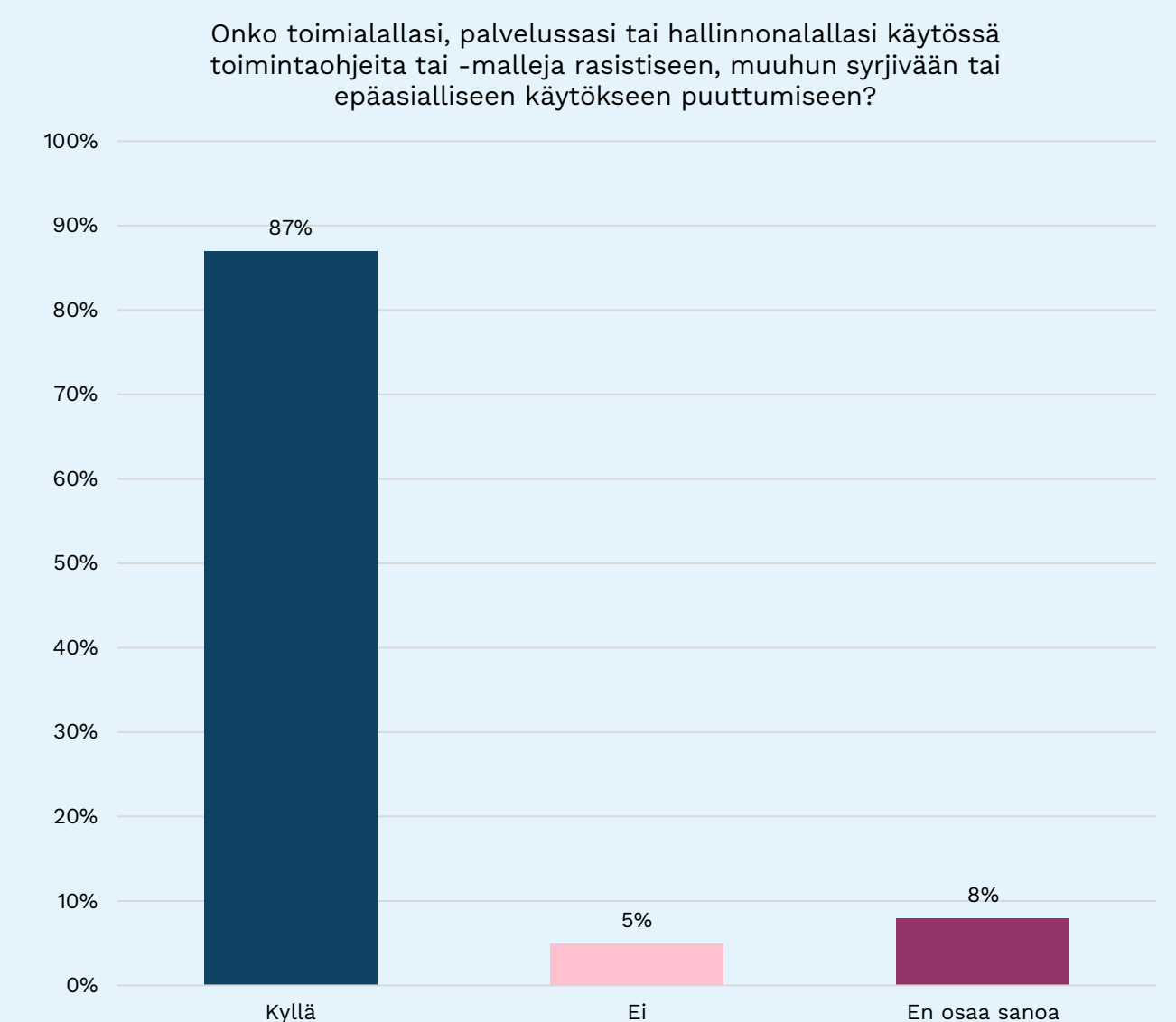
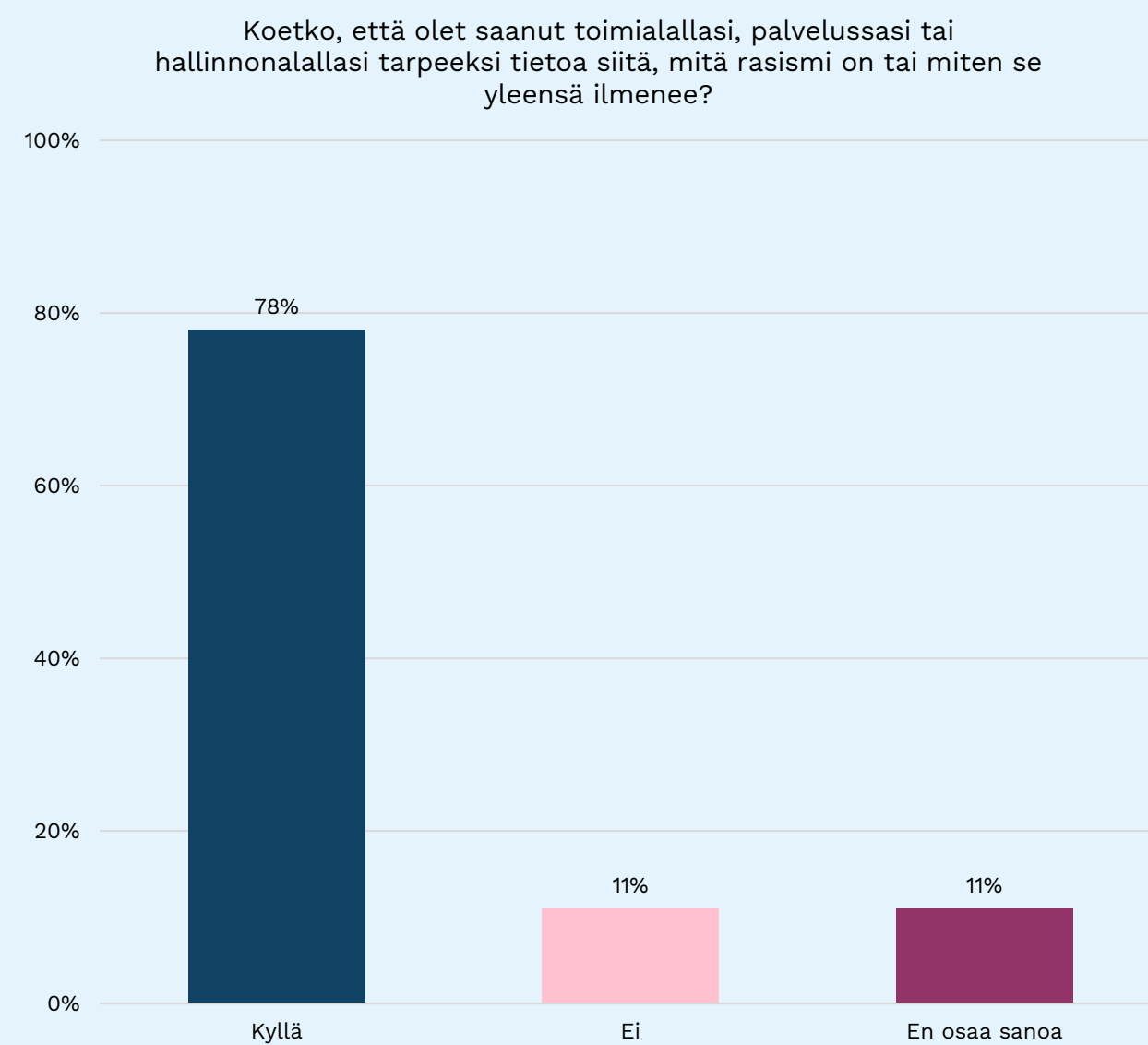
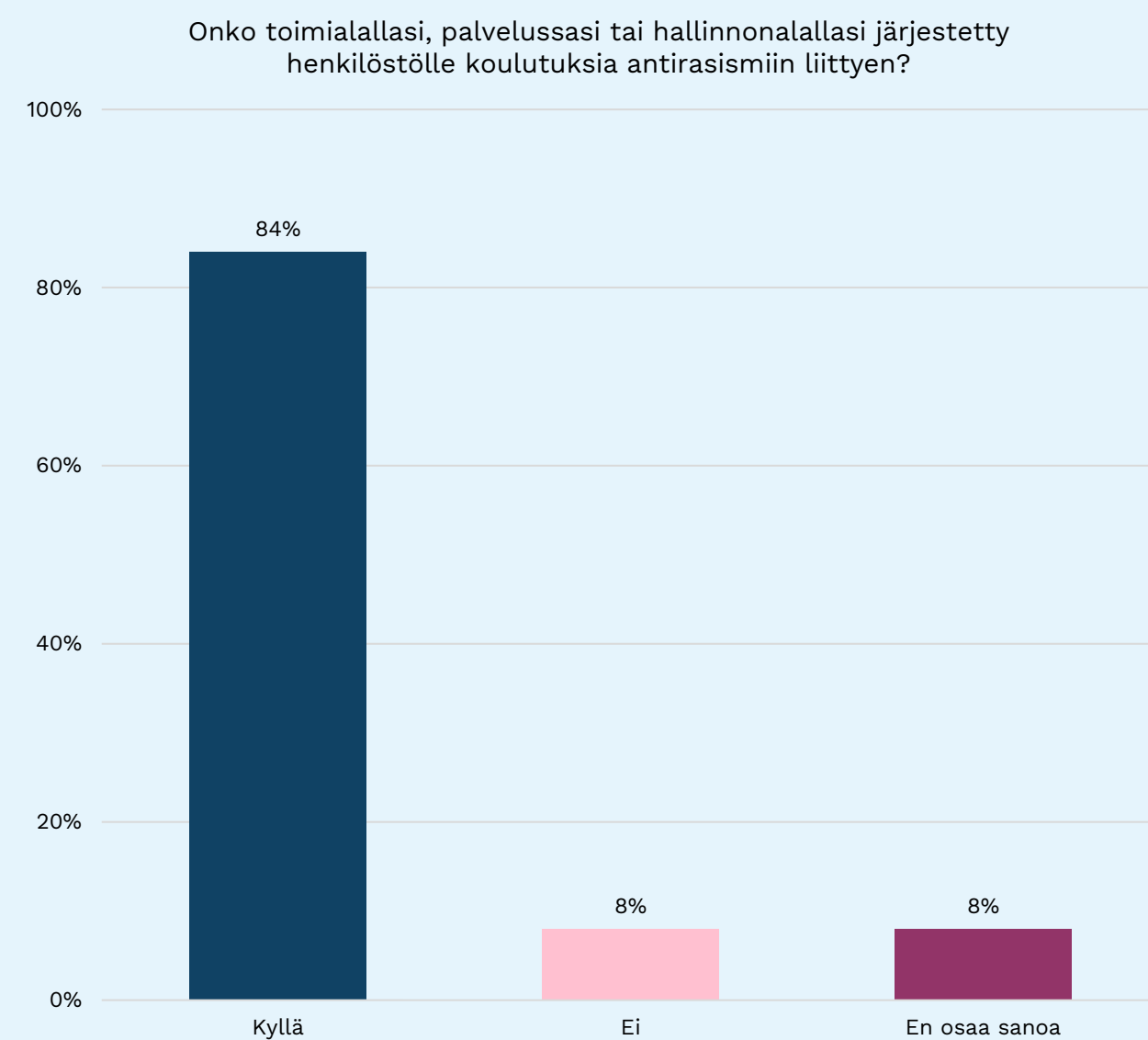
Yleiset työyhteisön kehittämiskohteet

Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluiden käytännöt sekä kehittämiskohteet

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toimialojen käytännöt sekä kehittämiskohteet

Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden käytännöt sekä kehittämiskohteet

Haastatteluvastausten tuloksia:

Haastatteluvastauksissa korostuneet nykyiset käytännöt:

- **Kuutoskaupungit edistävät jo nyt aktiivisesti yhdenvertaisuutta ja antirasismia** strategioiden, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien, toimenpideohjelmien sekä poikkihallinnollisten työryhmien ja hankkeiden kautta
- **Kokemustietoa tuodaan aktiivisesti päätöksentekoon** sekä hyödynnetään esim. erilaisia dialogimalleja
- **Yhteistyötä tehdään aktiivisesti** eri järjestöjen, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa
- **Erilaiset ohjeistukset ja ilmoitusmenetelmät** rasismiin ja muuhun syrjintään puuttumiseksi
- **Anonyymi rekrytointi ja perehdytys**
- Henkilöstön ja johdon **kouluttaminen** antirasismista
- Hyviä kokemuksia kaupunkilaisille **kohdennetuista nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluista**
- **Antirasistista työtä tehdään näkyväksi arjessa ja tapahtumissa**, kuten rasisminvastaisella viikolla ja Pride-viikolla, koulujen teemaviikoilla sekä nuorten, perheiden ja asukkaiden kanssa toteutettavissa kohtaamisissa

Haastatteluvastauksissa korostuneet tulevaisuuden kehittämistarpeet:

- **Selkeämmät ohjeet, tavoitteet ja mittarit rasisminvastaiselle työlle**
- **Johdon näkyvä sitoutuminen antirasismiin**
- **Rasismin ja muun syrjinnän käsittely osaksi arjen työtä kaikilla tasoilla**, jotta ilmiö tunnistetaan ajoissa, siihen uskalletaan puuttua ja yhteisiä toimintatapoja voidaan kehittää jatkuvasti
- **Tukea ja apua rasismin ja muun syrjinnän kohtaamiseen liittyen** (ilmoituskanavat, tukipisteet yms.)
- **Lisää yhteistyötä järjestöjen, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa**. Kunnat jakamaan hyviä käytäntöjä keskenään!
- **Säännölliset ja pakolliset antirasismikoulutukset** henkilöstölle ja johdolle sekä perehdytyksen vahvistaminen
- **Yhdenvertaisemmat käytännöt työelämässä**: anonyymin rekrytoinnin laajentaminen, uralla etenemisen esteiden purkaminen ja johdonmukainen puuttuminen syrjintään (turvallisemman tilan periaatteet, ohjeistukset ja puuttumismallit)
- **Paremmiin kohdennetut palvelut**: asiakkaiden osallistaminen suunnitteluun, selkokieliset ja monikieliset materiaalit, tulkkaus sekä erityisen tuen parempi huomioiminen

Mitä ajatuksia aineistosta?

Yllättikö jokin?

- Tulokset eivät sisältäneet varsinaisia yllätyksiä tai erityisiä ihmetyksen aiheita
- **Tulokset olivat pääasiassa hyvin positiivisia, mutta myös kehittämiskohteita tunnistettiin runsaasti**
- **Kuutoskaupungeissa rasismiin ja muuhun syrjintään suhtaudutaan vakavasti, ja antirasistinen työ huomioidaan kaupungin eri tasoilla**
- Kaupunkien vastaukset olivat haastatteluissa samansuuntaisia, eikä isoja eroavaisuuksia löytynyt
- Kriittisimpiä näkemyksiä nousi esiin erityisesti liikuntapalveluissa sekä työllisyys- ja kotoutumispalveluissa, joissa koettiin, ettei rasismiin puututa vielä riittävästi ja että koulutustarjonta on osin riittämätöntä

Kolme nostoa loppuun:

Henkilöstön kouluttaminen: pakolliset ja säännölliset koulutukset koko henkilöstölle, jotta osaaminen vahvistuu ja yhteinen ymmärrys lisääntyy.

Arjen kohtaamiset ja keskustelut: rasismista pitää puhua avoimesti ja teemaa täytyy pitää pinnalla sekä kaupunkitasolla että työyhteisöissä. Työ on jatkuvaa!

Ajattelutavan muutos: luovutaan “me ja muut” -ajattelusta ja vahvistetaan yhteistä me-henkeä. Suomi tarvitsee kaikkia tulevaisuuden rakentajia.

Paljon on tehty, mutta työ jatkuu

Selvityksen perusteella kuutoskaupungeissa tehdään jo paljon rasisminvastaista työtä ja antirasismia edistetään monella tasolla. **Tämä koonti tuo esiin hyviä käytäntöjä ja onnistumisia, mutta samalla se muistuttaa, että työ ei ole valmis.** Yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää jatkuvia tekoja, oppimista ja kehittämistä myös tulevaisuudessa.

Pelkkä rasismin tunnistaminen ei vielä muuta toimintaa. Kunnissa todellinen muutos syntyy, kun tieto ohjaa päätöksiä, palveluja ja arjen kohtaamisia. Rasismin vastustaminen on aktiivista ja tietoista työtä yksilö-, yhteisö- ja rakennetasoilla, ja se edellyttää sekä osaamista että jatkuvaa sitoutumista yhdenvertaisuuden edistämiseen.

A person wearing a blue long-sleeved shirt is holding up a Finnish flag. The flag's red field with a white cross is visible at the top, and the blue field is at the bottom. The person's arms are extended upwards, and the flag is partially unfurled.

**Koonti ja sen tiivistelmä
luettavissa Kuntaliiton
nettisivuilta!**

Etusivu | Kuntaliitto.fi

Kiitos!

Yhteydenotot:

Fanni Tainio

Verkostoasiantuntija, Kuntaliitto

fanni.tainio@kuntaliitto.fi

PANEELI: MILLAISTA ON KUNNISSA TEHTÄVÄ RASISMINVASTAINEN TYÖ KÄYTÄNNÖSSÄ?

TUIJA MUSTAJÄRVI, HELSINGIN KAUPUNKI

KRISTIINA SOOTS, JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI

ELINA NEUVONEN, KUOPION KAUPUNKI

PANEELIN JUONTAA FEDERICO FERRARA, VANTAAN KAUPUNKI

KYSYMYKSET YLEISÖLTÄ OVAT TERVETULLEITA WEBINAARIN CHATTIIN

PANEELIN OSALLISTUJIIEN SITOUMUKSET

HELSINGIN KAUPUNGIN SITOUMUS
[KATSO SITOUMUS SITOUMUS2050-VERKKOSIVUSTOLLA](#)

JÄRVENPÄÄN KAUPUNGIN SITOUMUS
[KATSO SITOUMUS SITOUMUS2050-VERKKOSIVUSTOLLA](#)

KUOPION KAUPUNGIN SITOUMUS
[KATSO SITOUMUS SITOUMUS2050-VERKKOSIVUSTOLLA](#)

VANTAAN KAUPUNGIN SITOUMUS
[KATSO SITOUMUS SITOUMUS2050-VERKKOSIVUSTOLLA](#)

VOIMAA ECCAR-VERKOSTOSTA: RASISMINVASTAISEN TYÖN VAHVISTAMINEN JA VERTAISTUKI KAUPUNGEILLE

**LINDA HYÖKKI, ECCAR, EUROPEAN COALITION OF CITIES AGAINST
RACISM**

VOIMAA ECCAR- VERKOSTOSTA: RASISMINVASTAISEN TYÖN VAHVISTAMINEN JA VERTAISTUKI KAUPUNGEILLE

MIKÄ IHMEEN ECCAR?

- UNESCO:n v. 2004 lanseerama kaunpunkiverkosto
- Osa UNESCO:n International Coalition for Inclusive and Sustainable Cities (ICCAR)
- Tällä hetkellä n. 180 jäsenkaupunkia/-kuntaa Euroopan neuvoston jäsenmaista
- Saksassa rekisteröity voittoa tavoittelematon yhdistys
- Tavoite:
  - jäsenkaupunkien rasismin vastaisen työn strategisen suunnittelun ja toteuttamisen tukeminen

MIKSI LIITTYÄ ECCAR:IIN?

- **Suomi ja Eurooppa kohtaavat samoja haasteita: polarisaatio, rasismi ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden mureutuminen**
- **Nämä haasteet ovat jokapäiväistä todellisuutta Suomen kaupungeissa ja kunnissa.**
- **Hallinnot kaupungeissa ja kunnissa voivat vaikuttaa ihmisten jokapäiväiseen elämään nopeammin ja konkreettisemmin kuin kansallinen hallinto.**

JÄSENYYYDEN LISÄARVO

- Kansainvälisyys: 180 kaupunkia Oulusta Barcelonaan työskentelee yhdessä ratkaisujen löytämiseksi.
- Yhtenäinen rintama EU:n tasolla (EK, ja kumppanuusohjelma)
- ECCAR-verkoston hyödyntäminen omien aloitteiden kansainvälisen tietoisuuden lisäämiseksi (ECCAR Award, City Reporting)
- Ohjausta ja uskottovuutta paikalliseen anti-rasistiseen työhön ECCAR:n 10 kohdan toimenpideohjelman avulla
- Käytännön työkaluja: Tasa-arvon työkalupakki, verkkopohjainen kaupunkiraportointi, vertaistuki ja -konsultointi, työryhmät.
- Osallistuminen ECCAR:n yleiskokouksiin (äänioikeus).

TYÖRYHMÄT

- Anti-Muslim Racism
- Antisemitism
- Anti-Black Racism
- Roma Equality, Inclusion, and Participation
- Equality Data Collection
- Artificial Intelligence
- Small Cities and Rural Areas

European Coalition *of Cities* Against Racism

LUE LISÄÄ:
WWW.ECCAR.INFO

E C C

A R

PÄÄTÖSSANAT

MARIA SALENIUS, KUNTALIITTO

SAVE THE DATE – RASISMINVASTAISEN VIIKON WEBINAARI TI 17.3. KLO 9–11

PUUTU RASISMIIN: LIIKUNNAN JA
URHEILUN TOIMIJAT
YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄJINÄ

YHTEISTYÖSSÄ VALTIONEUVOSTON
KANSLIA & SUOMEN URHEILULIITTO RY

ILMOITTAUDU MUKAAN:

[HTTPS://WWW.LYYTI.FI/REG/RASISMIN
VASTAISEN VIIKON YHTEISWEBINAARI
2621](https://www.lyyti.fi/reg/rasisminvastaisen_viiikon_yhteiswebinaari2621)

ME

PUHUMME

TEOIN

Rasismia on kaikkialla. Siksi sen kitkeminen on kaikkien asia. Ilmoita yhteisösi mukaan:

TOIMIRASISIMIAVASTAAN.FI

Kampanjan sisällöstä ja toteutuksesta vastaa valtioneuvoston kanslia. Rasismin vastaisen kampanjan tiimi auttaa tarvittaessa sitoumuksen sisällöissä, sitoumuksen toimenpiteissä ja mittareiden asettamisessa:

Risto Alatarvas, valtioneuvoston kanslia,
risto.alatarvas@gov.fi, puh. 050 467 0981

Kampanjaa koordinoi valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy. Motivan tiimiin saat yhteyden sähköpostilla kampanjat@motiva.fi.

Sosiaalisessa mediassa kampanjan yhteydessä voi käyttää tunnistetta **#toimirasisimiavastaan**. Julkaisuissa voi mainita tai merkitä Valtioneuvoston kanslian ja/tai Motiva Oy:n.